

కా కీ మూ క

★ క. వి. కృష్ణ ★

“గుంటూరు దగ్గలో ఏదో పల్లెలో, వాళ్ళ ఇంధువుల్లో ఎవరికో పెళ్ళవి, తనకు తీరుబడి లేనందుచేత, ఇంట్లోని వాళ్ళంబ ర్ని మొన్ననే, మూడుగంటలబండ్లతో అక్కడికి పంపించివేసి, తను మాత్రం- నిన్నరాత్రి నడిచివెళ్ళిపోయాడు స్టేషన్ వైపు. ‘ఇప్పుడెళ్ళొద్దండీ, రేపు తెల్లారి వెళ్ళొచ్చు’ అని నేనెంత మొత్తుకున్నా వినక—అంతే—తెల్లారి రేచేసరికి పిడుగు లాటి ఈ వార్త చెవులో పడింది” అని కోటయ్య ఆకస్మిక మరణం తనకేమో మహా విచారం కల్గించినట్టుగా. కోటయ్య ఇంటిముందు అరుగుపై, అగ్రసనాభివుని వలే నిలుచొని, చుట్టూమూగి ఉన్నగుంపు కేసి చూస్తూ, ఆవేళ ఉదయాన కేశవయ్య పల్కిన పల్కులివి.

“ఆజానుబాహువుడు” అని ఆగి పోయాడొక పెద్దమనిషి - ఆ గుంపులో నించి? తర్వాత ఏం మాట్లాడాలో ఊహకు తట్టక.

“సిల్కుతలపాగా, అదీ చుట్టుకొని, మోకాళ్ళవరకూ అనల్లటికొట్టు ధరించి, ఈ వీధి వెంబడి కోటయ్యగారు నడిచి వస్తూంటే ఎలా ఉండేదనుకొన్నారూ... వ్చ” తను చెప్పదలచిందంతా ఇంతే నన్నట్లుగా నిల్చిపోయాడొక బుర్ర మీసాల ఆసామి.

“ఎంతో పుణ్యం చేయబట్టి, సుఖమైన చావు చచ్చాడు” అది ఆ గుంపులోంచి నిష్క్రమిస్తూ అన్నాడు జనవయ్య, తోటి వర్తకుని మరణానికి తను చూపించ దలచిన సంతాపం ఇదే నన్నట్లుగా. రైల్వోపడి చావటానికి మించిన సుఖమైన చావు ఇంకేదీ లేదని, పదిమంది చావు పెళ్ళిలో సమానమన్నట్లు. రైల్వో చావు కూడా ఇంక దేనితోనో సమానమని అతని అభిప్రాయం అయిఉండొచ్చు.

“పాట్లాటివారికి, పాట్లాటి సావు”

అంటూ ఆ ఊరి పోస్ట్మేన్ మస్తానయ్య, ఆ మందలోకొచ్చి కలుస్తూ మూల్గాడు.

“ముచ్చటగా మూడోపెళ్ళిచేసుకొని వచ్చి-ఇంకా మూడుసెలలైనా కాలేదు తీరా...పాపం!! ఈ సంగతి ఆ అమ్మాయికి తెలిసి ఎంతగా దుఃఖిస్తుందో... వ్చ...ఇంత చిన్నవయసులోనే, ఆ అమ్మాయికి జీవితపుతంతువులు దూరమై నాయ” అని ఆ గుంపు చివరన కొద్ది దూరంలో నిలుచొని ఉన్న కేశవయ్య భార్య రత్నమ్మ, తనప్రక్కన గోడనాను కొని నిలుచున్న ఒక ముసలిబ్రాహ్మణ వితంతువుతో మెల్లిగా అనేసరికి- ఆమెన ఆ వితంతువు, కళ్ళల్లో నీళ్లు లేకపోయి నా. కళ్లు పోయేటట్లు, మడిబట్టలో కళ్లు తుడుచుకొంటూ” మా ఆయన ఉండం

గా...రత్నమ్మా!...నువ్వు నమ్ముతావో లేదో కానీ, నా వాళ్ళంతా గోకితే చేతి నిండా ఇంత వచ్చేదమ్మా (బహుశః పసుపు కాహెసు)...ఇంతకి ఆయనంటే మంగలెండుకు రత్నమ్మా” అని చని పోయిన తన భర్తను ఓమారు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని, ముక్కులెగర వేసిందా వితంతువు.

“వ్చ...నమయావికి దగ్గర ఎవరూ లేకపోయాచే!!” అని ఆ గుంపులోంచి ఒక బాంగురుబోయిన కంఠం పల్కింది.

“ఈ సంగతి వాళ్ళవాళ్ళ కెవరికైనా తెలిసుంటుందంటావా?” అంటూ, ఆ గుంపును చీల్చుకొని ముందుకొచ్చి నిల బడి, అరుగుమీద నిలుచొనున్న కేశ వయ్యతో హోటల్ సుబ్బమ్మ బుగ్గలు నొక్కుకుంటూ ప్రశ్నించింది.

“గుంటూరు దగ్గరే ఏదో పల్లెట... ఆ పల్లెపేరయినా తెలిసుంటే, తంలివ్వు టమో, లేక ఎవరైనా అక్కడికి వెళ్లి రావటమో జరిగిఉండేదీ-వ్చ!” అని నిట్టూర్చాడు కేశవయ్య.

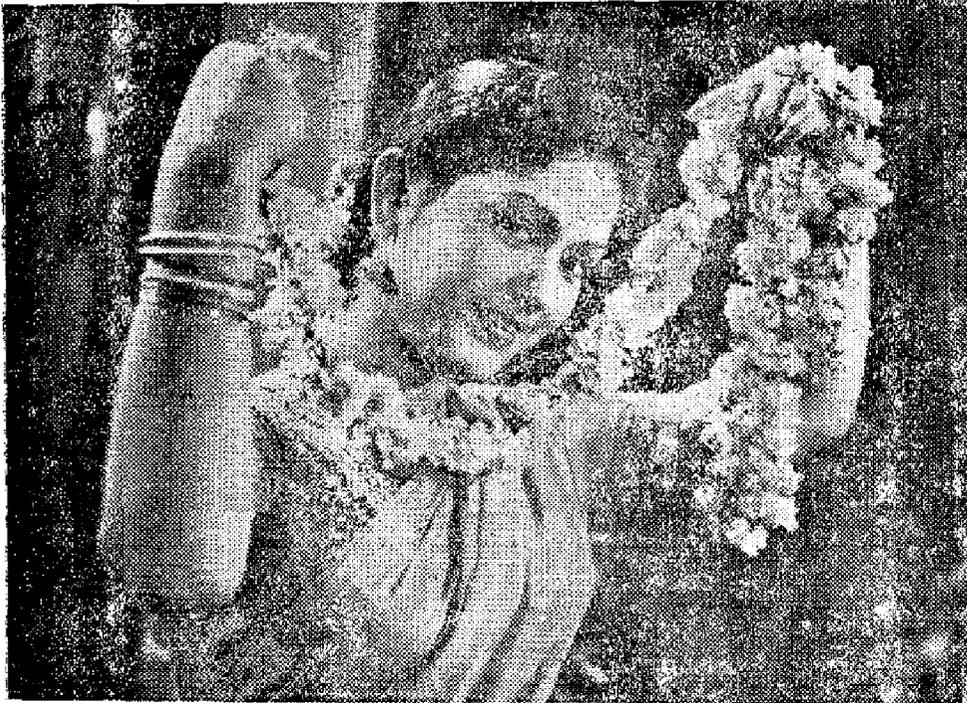
“మీ ఇదిగానీ-నిన్నరాత్రి నెల్లూరి దగ్గర రైలుపడిపోవటమూ, అండలో కొందరు మరణించటమూ, ఈపాటికి వాళ్ళవాళ్ళకు తెలికండా ఉంటుందా...” అని ఓ హైస్కూలువిద్యార్థి, గుంపులో ఓమూరినించి మెల్లిగా ననుకొన్నాడన్న తను ఇన్నేళ్లుగా చదివేడిన విజ్ఞానా న్నంతా సద్వినియోగం చేసుకొంటున్న ట్టుగా—

“ఇంతకీ - ఆ చనిపోయిన పల్లెనిమీది మందిలోనూ మన కోటయ్యగారుకూడా ఉన్నారని మీకెలా తెలుసు?” అన్నా డు, ఆ ఊరి ఆస్పత్రిలో రంగునీళ్లు కలిపి నీసాలో పోసి, తన ఉద్యోగ ధర్మాన్ని నెరవేర్చే, కంపౌండర్ మహాశయ్యడు.

గుంపుచివరన ఓ మూరినించి - అండు కొని ‘ఎవరు చూశారు నాయనా!... అందుకే వాన రాకడా ప్రాణ పోకడా తెలీదన్నారు పెద్దలు. నిన్నరాత్రి వానొ స్తుందని ఎవ్వరనుకొన్నారూ - వానవల్ల పట్టాలు చెదిరిపోయినందుచేత, పట్టాలు తప్పి ఆపాడు రైలు కాస్తా అలా నెల్లూరిదగ్గర పడిపోతుందని ఎవరను కొన్నారూ!—’ అంతా ఆ మీది రాముడి లీల!! అని ఆ ఊరి హైస్కూల్ తెలుగు పండితుడు గొణుకొన్నాడు—

‘స్వామీ! ఆ శతగోపం బాగా తలలో దూరేటట్లు పెట్టండీ—’ అని ఆ పుణ్యా త్తుడు, ప్రతిదినమూ సాయంత్రము దేవ స్థానానికి వచ్చినప్పుడల్లా అనే మాటలు ఇప్పటికీ నా చెవికి ఆయన అంటున్న ట్టుగానే ఉంది—ఛుక్! ఛుక్!! ఛుక్!!!’ అని, ముక్కునించి తీసిన నశ్యం పలుకు లను, మాత్రెల్లాగా చేతిలో నలుపుతూ అన్నాడు ఆ ఊరి ఆంజనేయస్వామి దేవాలయపు పూజారి శ్రీమాన్ దేసికా చారి.

కోటయ్య ఇంటివసారాముందు వై మెట్లపై నెపోలియన్ లా చేతులు వెనక్కు కట్టుకొని, ఈ వైపునించి ఆ వైపుకూ, ఆ వైపునించి ఈ వైపుకూ, పచార్లు చేస్తూ న్న కేశవయ్య ఆమాంతంగా ఆగిపోయి, చుట్టూఉన్న గుంపును ఓమారు తిలకించి, అవలిస్తూ ‘కోటయ్యగారివద్ద- ఎన్నడో నేను యాభై రూపాయలు అప్పుగా పుచ్చు కొన్నాను. ఆ బాకీని చెల్లించటానికి ఆయనవద్దకు వచ్చినపుడల్లా ‘ఇప్పుడేం

○
 శుక్తిండియావారి
 'సంక్రాంతి'లో
 పాల్గొని.
 ○

మంచుకొనిపోయింది కేశవయ్య తర్వాతి ఎప్పుడన్నా ఇవ్వచ్చులే' అని ఇంతవరకూ తెప్పించుకొంటూ వచ్చినాడా మహానుభావుడు ఆయన ఋణాన్ని ఏ విధంగా తీర్చుకోగలనో.. అని వాక్యం ముగించేలోగా, ఉన్నట్టుండి నల్లకోటూ తలపాగాతో అమౌంతంగా ఆ గుంపు సంతా చీల్చుకొని మెట్లవరకూ వచ్చి ఆగిపోయి, తిన్నెమీద తెల్లబోయి చూస్తూన్న తనయింటివైపు, తన ఇంటి ముందు మూగి తనవైపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తూఉన్న జనం వైపు నివ్వెవపోయి చూస్తూ 'ఏంటిటి ఏంజరిగింది? ఎందుకిలా ఇంటిచుట్టూ ఇంతమంది మూగారూ? ఎవ్వరూ పక్కచేతి' అని గర్జించి, కోటయ్యవైపు చురచురా చూస్తూ నిల్చి పోయాడు.

దయ్యమై వచ్చాడో-ఏం పాడో - పొదాలూ, మోచేతులైనా గమనించడం అని గుంపుచివరించి కేశవయ్య భార్య ఎలుగెత్తి అరిచింది ఆమె అనిన మాటలకు ఆర్థంకాక కోటయ్య తన మోచేతుల్ని, పొదాల్ని ఓమారు సాందిం

చూసుకొని తెల్లబోయాడు తిన్నెమీద ఇంకా ఆలాగే స్థబ్ధుడై నిలుచొనున్న కేశవయ్య 'నిన్నరాత్రి నెల్లూరిదగ్గర రైలు పడిపోయింది కదండీ' అని తడబడతూ అన్నాడు

'ఉ... ఐతే?' మల్లి గర్జించాడు కోటయ్య.

'మీరుకూడా' అని కేశవయ్య ముగించేంతలోగా, కోటయ్య 'నేను ఊరి కేళ్ళానని నీ కెవరు చెప్పారయ్యో' అని కేశవయ్య వైపు గుడ్డెర్రకేస్తూ అనేసి, తర్వాత ఆ గుంపువైపు తిరిగి 'నేను నిన్న రాత్రి స్టేషన్ దగ్గరకేళ్ళేసరికి బండి కాస్తా వెళ్లిపోయింది-ఆ వానలో ఇంటికి రాలేక, తూర్పువిధిలోనే ఒకరింట పడుకొని, ఇప్పుడిక్కడికి వచ్చానా' అని అనేవరకూ, అక్కడ మూగిన గుంపుకు అప్పటికి కానీ తెలిసింది కాదు, కోటయ్య, తన ఉంపుడుకు ఇంట్లో నిన్న రాత్రి గడిచివచ్చాడని

కోటయ్య మల్లి కేశవయ్యకేసి తీడు బంగా చూస్తూ 'నేను ఊరల్లిన సంగతి నీకెలా తెలుసయ్యో ఆరునెలలుగా నా దగ్గర యాభైరూపాయలు ఆప్పుగా పుచ్చుకొని పోయినప్పటిప్పటి, నీ

మొహం నాకు చూపించకుండా తప్పించుకొని తిరుగుతున్నవాడివి, నేను రైల్వో పడి వచ్చాననుకొని తంటా తీరిందనుకొన్నావా ఏమిటయ్యో' అని కోపంతో 'మల్లెక్కీ విధితలుపుదగ్గరకల్లి తాళం తిన్నా ఆసేసరికి, ఆ ప్రజలంతా- ఇండాక కేశవయ్య పల్లిన బొల్లిమాటలకు తమ లో తాము ఓ మారు నివ్వకొన్నార.

కోటయ్య అటు తిరిగిఉండటంచూసి, కేశవయ్య మెల్లిగా ఆ తిన్నెమీదెనించి కిందికి లంఘించి మెల్లిగా ఆ గుంపులో కలిసిపోయాడు

'ఇప్పుడొచ్చిందో ఏమో మీకు నాపై విశ్వాసం మొన్న ఓట్లప్పుడు ఎక్కడ పోయి ఉండింది మీ ఇదంతా? ఇక్కడ మూగిఉన్న జనంలో సగంమందైనా నాకే ఇచ్చిఉంటేనా డిపాసిట్ డబ్బులైనా విగిరిఉండేవి' అని గర్జిస్తూ, దభాలున విధి తిలుపులు తెరిచేసి కోటయ్య ఇంట్లో అడుగుపెట్టేసరికి అక్కడ మూగిఉండిన కాకిమూకంతా మెల్లిమెల్లిగా కరిగిపోయింది కొంతసేపటికి కోటయ్య ఇంటిపేద వసారా చిన్న బోయింది.